

Pensar amb la pintura

Material complementari
al programa de Cicle Superior

Filosofia del llenguatge

Llicència de Creative Commons
Pensar amb la Pintura: Cicle Superior. Autoria: GrupIREF.
Està subjecta a una llicència de
ReconeixementNoComercial-SenseObraDerivada 4.0
Internacional de Creative Commons.

PROPOSTES PER TREBALLAR AMB ELS QUADRES

COM PRESENTAR ELS QUADRES

Recomanem que els quadres siguin introduïts amb un xic de misteri i de sorpresa, procurant algun moment d'intriga i despertant la curiositat.

Per això, suggerim distintes formes de presentació:

❖ A través de mitjans diferents:

- Paper.
- Projecció.
- Amb un cavallet (cobert, descobert o mig cobert, amb un vel, per endevinar)
- Dins un marc de quadre.
- A partir de cançons.
- Com una sorpresa que arriba de fora, com un regal, a partir d'una carta, d'un mail, etc.

Altres aspectes a tenir en compte en la presentació:

- Tamany postal si ho tractem individualment.
- Plastificat Din A4 per dues persones.
- Plastificat Din A3 per grups més grans.
- Tamany pòster per al grup.
- Amb blanc i negre primer, després amb color.

❖ A través de distintes estratègies:

- La figura sense fons.
- El fons sense figura.
- Puzzle per construir.
- Joc de retalls.
- Elements solts per col·locar.
- Blanc i negre com un pòster.
- Amb distintos fons.
- A partir d'un objecte.
- Amagat a la classe i buscar com un joc de pistes.
- Fent un dibuix (amb ratlles i rodones).
- A partir d'un joc d'endevinar.

LA CONTEMPLACIÓ DELS QUADRES:

Afavorir l'observació i enriquir les pròpies experiències a partir de preguntes com ara:

Observació

- Què veig?
- Què em suggereix?
- Per què aquesta sensació?
- Quins són els colors que dominen en el quadre?
- Com està pintat el quadre, amb aquarel·la, oli, llapis, cera, etc.?
- Quin tipus de gest feia el pintor quan pintava el quadre amb el pinzell?
- Com i on són les línies mestres o compositives?
- Com està organitzada la imatge?
- Com està tractada la llum?
- Què hi ha en primer pla?
- Com és el fons?
- Quina és la relació fons/forma?
- Quina època de l'any representa?
- Quina deu ser l'edat i condició dels personatges o objectes?

Tema

- Què em diu sobre (gats, rostres, paisatges...)?
- Què m'aporta que no sabia o que no m'hi havia fixat?
- He vist altres imatges semblant a aquesta?
- Jo, com ho dibuixaria o plasmaria?
- A més del dibuix diria que és un quadre que expressa: tristesa, alegria, llibertat, submissió, moviment i dinamisme, equilibri, justícia...?
- Quina relació té aquest quadre amb el llibre que llegim, amb el fragment, amb el personatge...?

Elaborar criteris propis i argumentats, possibilitat de reelaborar les pròpies creences i opinions.

- Quines raons tens per dir...?
- A partir de quin criteri dius que...?
- Què li sobra o què li falta...?
- Estic d'acord amb...
- No ho veig (ho sento) com...
- A mi què em diu, que m'aporta?
- M'agradaria més sí....
- És un quadre alegre, vital, trist, apagat? Busca un adjectiu que el defineixi.

Potenciar la capacitat d'orientar-se, de crear un gust personal.

- Què em fa sentir?

- Què em provoca?
- Quins mèrits li trobo?
- Primer m'ha semblat que..., després de parlar-ne penso que...
- M'agradaria veure'l sovint (el tindria a casa).

Potenciar el pluralisme després d'analitzar els judicis segons la seva documentació, justificació i raonabilitat.

- Pot ser que algú ho vegi completament diferent?
- Creus que pot ser que a algú no li agradi gens...?
- Creus que pot ser que a algú li agradi més que a tu...?
- En una altra època s'hauria representat diferent? Com?
- Des d'una altra cultura es representaria d'una altra manera?
- Si fossis un noi o noia o un adult també ho interpretaries així?

Més enllà del quadre

- Podries explicar una història que comences amb aquest quadre?
- Podries explicar una història que acabés amb aquest quadre?
- Si et demanaven de trobar una música que encaixes amb aquest quadre, quina peça o tipus de música li posaries?
- T'agradaria ser dins el quadre?
- T'aventures a posar un títol al quadre?

Altres aspectes que poden tractar-se:

- Relació títol-obra
- Realisme-abstracció
- Comparacions amb altres obres del mateix autor, de l'època, etc.

Algunes coses que podem fer:

- Busquem un altre fons?
- Busquem una altra figura pel fons?
- Podem il·lustrar algunes de les històries que ens hem inventat?
- Podríem dibuixar un (cavall, personatge, fruita, etc.) a la manera de...?
- Podem pintar amb altres colors a partir d'una fotocòpia en blanc i negre.
- Entre tots representem la imatge, reproduint cadascú un element del quadre.
- Etc.

Elements que solen tractar-se:

- Relació títol-obra
- Realisme-abstracció
- Comparacions amb altres obres

Selecció d'obres

Quadres de retrats

- F. von Amerling, (1803-1887), Nena, 1840
J. Miró, (1893-1983), Retrat d'una vaileta.
P-A. Renoir,(1841-1920), La noia gitana, 1868
D. Velazquez, (1599-1660), Retrat de nena, 1638-42
P-A. Renoir, 1841 – 1920), Nena amb rutlla.
K. van Dongen, (1877-1968), Retrat de Dolly.
P. Picasso, (1877-1968), Cap de dona, 1962.

Fotografies de retrats

Sugerim fer una cerca de retrats fotogràfics de nenes de diferents orígens culturals per proposar una reflexió a partir de la diversitat i sota la premissa que Pimi pot tenir un origen que no sigui europeu, o que no sigui blanca, per exemple.